

Назаренко Є. О., здобувач вищої освіти
(кафедра журналістики та соціальних комунікацій)
ДонНУ імені Василя Стуса

ВИСВІТЛЕННЯ ФУТБОЛУ В УКРАЇНСЬКИХ РЕГІОНАХ ПІД ЧАС ВІЙНИ В ОБ'ЄКТИВІ МЕДІА

У тезах виявлено особливості подання футбольних новин в інформаційному просторі львівського та харківського регіонів під час повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Результати свідчать, що відстань регіонів до лінії бойових дій безпосередньо впливає на рівень висвітлення футболу.

Ключові слова: повномасштабна війна в Україні, футбол, медіа.

Повномасштабне вторгнення РФ в Україну у 2022 р. вплинуло на всі аспекти нашого життя. Зокрема, популярний вид спорту в Україні та світі – футбол – зазнав серйозних втрат: чимало вітчизняних клубів припинило існування, а деякі стадіони отримали руйнівні пошкодження.

Тим часом популярність футболу в Україні доводить опитування групи «Рейтинг», що відбулося у 2021 р. За його даними, 45 % українців називають себе фанатами цього виду спорту [4].

Загалом про футбол пише чимало українських видань, і навіть попри повномасштабне вторгнення РФ, футбол залишається важливим для українців. Наприклад, у 2023 р., за даними дослідження Prnews.io, українське онлайн-видання «Sport.ua» зібрало 133,7 млн відвідувань за рік, написавши більшість своїх новин саме про футбол [3].

За інформацією Міністерства молоді та спорту України, після варварських обстрілів РФ щонайменше 502 спортивні об'єкти нашої держави зазнали пошкоджень. Припинили існування відомі професійні футбольні клуби: «Дніпро-1», «Десна Чернігів», «Маріуполь» [5].

Не краща ситуація і в регіональному футболі, де зникають цілі чемпіонати. Наприклад, у Подільському районі Одеської області регулярний чемпіонат з футболу від початку повномасштабного вторгнення РФ не проводиться.

На жаль, українські футболісти віддають на цій війні найдорожче – життя. За інформацією ресурсу «Янголи спорту», 66 українських гравців та гравчинь загинули, захищаючи Батьківщину [8].

Попри непоправні втрати, наш футбол продовжує існування. Згідно з офіційною заявкою Української прем'єр-ліги, у розіграші чемпіонату України в сезоні 2024/2025 беруть участь 16 професійних клубів. У Першій лізі України 18 команд, у Другій – 20 [6].

Ба більше, вболівальники можуть відвідувати матчі, дотримуючись глядацької квоти та правил безпеки.

Загалом український футбол в умовах повномасштабної війни дійсно продемонстрував унікальну здатність до адаптації, витривалості та єднання. Попри серйозні виклики – зруйновану інфраструктуру, небезпеку для гравців та вболівальників, скорочення фінансування та міграцію спортсменів за кордон – футбол залишився важливою частиною соціального та культурного життя України.

Отже, дослідження українського футболу на всіх рівнях – від професійного до аматорського, від загальнонаціональних до регіональних ліг – має важливе значення з огляду на його важливість для суспільства.

Мета роботи – дослідити висвітлення регіонального футболу в українських ЗМІ на фоні повномасштабного вторгнення РФ. Для аналізу було взято два популярні регіональні медіа зі Львівської та Харківської областей. Вибір зроблений відповідно до розташування цих регіонів до лінії фронту.

Відтак можна буде дізнатися, наскільки сильно війна впливає на висвітлення футболу в більш та менш безпечних українських регіонах.

За дослідженням prnews.io, найпопулярнішим онлайн-ресурсом, який систематично пише про спорт у Львівській області, є «Високий замок» [2], а у Харківській – «Status Quo» [1].

Львівське видання отримало 5,3 млн переглядів за 2023 р. Водночас харківське – 7,1 млн.

За допомогою комп'ютерного аналізу були оброблені всі новини цих медіа з 1 січня 2024 р. до 31 жовтня 2024 р. Щоб знайти всі згадки про футбол у заголовках новин, були використані загальні ключові слова, які найчастіше зустрічалися, зокрема: футбол, гол, чемпіонат, стадіон [9].

Також для львівського видання використовувалися ключові слова – «Карпати Львів» та «Рух», – які відображають назви команд, що є найпопулярнішими в регіоні. Відповідно для харківського видання використовувалося ключове слово «Металіст 1925». (див. табл. 1).

Таблиця 1 – Результати аналізу видань

Ключові слова	Вживання їх у заголовках «Високий Замок»	Ключові слова	Вживання їх у заголовках «Status Quo»
Футбол	4	Футбол	2
гол	0	гол	0
Чемпіонат / УПЛ	17	Чемпіонат / УПЛ	5
стадіон	1	стадіон	2
«Рух»	22	«Металіст 1925»	9
«Карпати Львів»	8		

Результати аналізу показують, що у виданні «Високий замок» ключові слова у заголовках текстів у період із 1 січня до 31 жовтня 2024 р. було вжито 52 рази, що свідчить про більшу активність львівського видання у висвітленні подій, пов'язаних із цією тематикою. Водночас у виданні «Status Quo» ця сама лексика була використана відчутно менше – лише 18 разів, що вказує на меншу інтенсивність роботи харківського медіа у цьому напрямі.

За якістю написання новин «Високий замок» має недоліки у вигляді відсутності гіперпосилань на першоджерела або навіть на власні попередні матеріали, що могли б допомогти читачам краще зрозуміти контекст. Водночас журналісти «Status Quo» демонструють відповідність журналістським стандартам, завжди надаючи посилання на джерела, що забезпечує більшу обізнаність читачів у тематиці новин.

Проте варто звернути увагу на розлогість і глибину матеріалів у львівському виданні. У «Високому замку» часто зустрічаються аналітичні статті, які детально аналізують успіхи та невдачі місцевих футбольних клубів, що надає матеріалам більше змістовності. Подібних глибоких аналітичних публікацій у журналістів «Status Quo» не виявлено.

Логічний висновок із проведеного порівняння полягає в тому, що регіони України, розташовані в умовно безпечних зонах, приділяють футболу більше уваги, створюючи для нього умови не лише для виживання, але й для розвитку. Водночас регіони, які знаходяться ближче до лінії фронту, мають менше можливостей для повноцінного розвитку футболу.

Незважаючи на це, у Харківській області футбольне життя триває. Це підтверджується не лише виступами ФК «Металіст 1925», який зараз змагається у Першій лізі України, а й діяльністю менш відомих клубів. За даними Харківської обласної асоціації футболу, 16 листопада завершився чемпіонат області, в якому брали участь 11 команд, а перемогу здобули представники ФК «Авангард» із міста Лозова. Такі події є свідченням того, що навіть у найскладніших умовах футбол залишається частиною життя українців, демонструючи стійкість і життєздатність спорту у всіх куточках країни [7].

За результатами аналізу ситуації з висвітленням регіонального футболу у львівському виданні «Високий Замок» та харківському ресурсі «Status Quo» було виявлено, що у більш безпечних регіонах України футбольна тематика в новинах згадується частіше, що свідчить про залежність інформаційного простору від ситуації безпеки в країні. Водночас, незалежно від регіону, якість подачі матеріалів у згаданих онлайн-ресурсах викликає певну критику.

Також варто зазначити, що повномасштабна війна кардинально змінила реалії існування українського футболу. Багато клубів втратили фінансування, інфраструктуру та можливість змагатися у звичному форматі. Попри це, адаптація стала

головною стратегією виживання: клуби й асоціації активно залучали міжнародну підтримку, використовували нові формати проведення матчів, а також перенесли поєдинки на території більш безпечних регіонів. Водночас футбол став важливим елементом моральної підтримки для суспільства, що вказує на стійкість і здатність українців до відновлення навіть у найскладніших умовах.

Список літератури

1. Коїмбра Д. Десятка найпопулярніших ресурсів про Харківщину. *Prnews.io*. 27.11.2024. URL: <https://prnews.io/uk/blog/desiatka-naupopuliarnishykh-resursiv-pro-kharkivshchynu-shcho-chytaly-v-2023-rotsi.html>
2. Коїмбра Д. Десятка найпопулярніших ресурсів про Львівщину. *Prnews.io*. 28.11.2024. URL: <https://prnews.io/uk/blog/reutyinh-naybilsh-populiarnykh-onlayn-resursiv-lvivshchynu-fakhivtsi-prnews-io-opryliudnyly-top-10.html?fbclid=IwAR2I2y2fkN5C8Akf3ol2V21i5uQYFCf0FsIxIio8wJU4NRNJoQ9AGH7VFD0>
3. Нігматулін О. Топ-10 найпопулярніших сайтів спортивних новин. *Prnews.io*. 06.11.2024. URL: <https://prnews.io/uk/blog/sport-portaly.html>
4. Ставлення Українців до Євро-2020. *Соціологічна група Рейтинг*. 03.07.2021. URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/otnoshenie_ukraincev_k_evro-2020.html
5. Орешкевич О. База знищених Росією спортивних об'єктів України. *Tribuna.ua*. 07.08.2024. URL: <https://ua.tribuna.com/uk/blogs/crazygenius/3063694-znyshheni-sportyvni-obyekty/>
6. УПЛ: вебпортал. URL: <https://upl.ua/ua>
7. Харківська асоціація футболу. Підсумки сезону-2024. *Facebook*. 19.11.2024. URL: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1264318104810895&set=pcb.1264318438144195>
8. Вебпортал «Янголи спорту». URL: <https://yangoly-sportu.teamukraine.com.ua/?paged=2&s=%D1%84%D1%83%D1%82%D0%B1%D0%BE%D0%BB&lang=uk>
9. Стеблина Н. О. Цифрові інструменти для медіааналітика. Одеса, 2023. 90 с. URL: http://www.ualocal.media/?page_id=989